

La principal legislació aplicable en matèria de Propietat Intel·lectual és:

- Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de propietat intel·lectual, modificat per la Llei 5/1998, de 6 de març, d'incorporació al Dret espanyol de la Directiva 96/9/CE, del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de març de 1996, sobre la protecció jurídica de les bases de dades.
- Reial Decret 281/2003, de 7 de març, pel qual s'aprova el Reglament del Registre General de la Propietat Intel·lectual.
- Ordre de 4 d'abril de 1996, que estableix el Registre de la Propietat Intel·lectual de Catalunya.

En virtut de convenis i tractats internacionals als quals està adherit l'Estat espanyol, els autors espanyols estan protegits a gairebé tots els països del món. Els ciutadans d'altres estats tenen la protecció que els correspon segons els convenis signats amb els seus països.

La legislació sobre la propietat intel·lectual i industrial és competència exclusiva de l'Estat (art.149 de la Constitució Espanyola) i l'execució d'aquesta legislació correspon a la Generalitat de Catalunya en virtut de l'article 11.3 de l'Estatut d'Autonomia. Es tracta d'una normativa en constant desenvolupament, atesa la importància que tenen en aquesta matèria els avenços tècnics. A més, la normativa espanyola està cada cop més condicionada per la normativa comunitària que pretén harmonitzar en aquest camp la legislació de tots els països de la Unió Europea.

Registre de la Propietat Intel·lectual de Catalunya

c. Muntaner, 221
08036 - Barcelona
Tel.: 93 363 28 75
Fax: 93 363 28 79
A/e: registrep.i.cultura@gencat.net
Web: <http://cultura.gencat.net/rpi>
Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 13 h.

Informa't sobre la Propietat Intel·lectual trucant al:

901 51 52 53

El vostre telèfon d'informació

Imprès en paper reciclat. Maquetació i disseny: Jordi Juan Pujol
Impressió: Gramagraf, S.C.C.L./D.L. B-17327/2000

Casal
d'Associacions
Juvenils de Barcelona

Cogestionat pel:

CONSELL DE LA JOVENTUT
DE BARCELONA
CJB

en representació de les
associacions juvenils
de la ciutat

En conveni amb:

Ajuntament de Barcelona

901 51 52 53

Núm. 49, juny de 2004

Casal
d'Associacions
Juvenils de Barcelona

El vostre fax: 93 265 51 58
El vostre e-mail: casal@casalbcn.info
La vostra web: www.casalbcn.info

Ausiàs Marc, 60
08010 Barcelona

La Propietat Intel·lectual

Llibres, guies, manuals... Cada cop són més aquelles entitats que elaboren materials en diferents suports (paper, CD) relacionats amb la seva activitat per fer aportacions o oferir eines de treball a la resta del teixit associatiu o a la gent jove en general. Quan editem un producte d'aquest tipus, sempre ens preocupem d'aspectes com la redacció, el disseny, la impressió o la maquetació, entre d'altres, de molt important: el drets que es deriven de l'autoria i de la creació d'aquella obra, de tal manera que cap persona, entitat, empresa, etc., se'n pugui apropiat indegudament. Amb aquest objectiu, existeixen tota una sèrie de lleis que estableixen mecanismes de protecció a la creació d'obres i a la seva propietat.

La propietat intel·lectual és un tipus de propietat que pertany a l'autor pel sol fet de la creació original d'una obra literària, artística o científica, i que li confereix drets de caràcter personal i patrimonial, consistents en la plena disposició i el dret exclusiu a l'explotació de l'obra, sense més limitacions que les establertes a la llei. Això implica que l'obra no pot ser utilitzada o usada sense la prèvia autorització, onerosa o gratuïta, de l'autor o autora.

La llei de la Propietat Intel·lectual preveu una protecció de l'obra des del mateix moment en què és creada, sense cap requisit formal ni d'inscripció. De totes maneres, aquest fet no garanteix la no intervenció de tercers en els drets de l'autor. Així doncs, és aconsellable, a efectes probatoris en cas de conflicte, poder demostrar la titularitat de l'obra. Una de les formes més indicades és inscriure-la voluntàriament en el Registre de la Propietat Intel·lectual, que servirà com a mitjà de prova que acredita qui és l'autor i a qui corresponen els drets d'explotació.

Com que els temes legislatius sempre són una mica complicats, aquest butlletí 901 51 52 53 us pot ser de gran utilitat per tal d'aclarir els conceptes relacionats amb la propietat intel·lectual i també per informar-vos del procediment per protegir aquella obra que des de la vostra entitat hagueu creat.

Autor o autora

Persona natural que crea alguna obra literària, artística o científica. En aquesta definició entra tant l'autor individual com el col·lectiu, és a dir, quan una mateixa obra té varis autors. Dins d'aquest últim supòsit es contemplen tres opcions:

- Obra en col·laboració: quan dos o més autors s'ajunten per crear una obra, ja sigui amb aportacions diferenciades o no.
- Obra col·lectiva: és aquella que es fa amb les aportacions de diferents autors, que fan una creació única i autònoma, sota la iniciativa i coordinació d'una altra persona, ja sigui física o jurídica.
- Obra composta i independent: obra nova que incorpora una de preexistent sense la col·laboració de l'autor d'aquesta última, sempre sense perjudici dels drets de l'esmentat autor.

Drets de l'autor o autora

Drets que es deriven pel fet de tenir la propietat intel·lectual sobre una obra. Cal distingir dos tipus de drets de l'autor:

- Drets morals: el seu exercici és personalíssim i, per tant, qualsevol pacte que disposi dels mateixos es considerarà nul. Aquests drets morals que té l'autor són:
 - Decidir si la seva obra ha de ser divulgada i en quina forma.
 - Determinar si aquesta divulgació ha de fer-se sota el seu nom, sota pseudònim o signe, o anònimament.
 - Exigir el reconeixement de la seva condició d'autor de l'obra.
 - Exigir el respecte a la integritat de l'obra i impedir qualsevol deformació, modificació, alteració o atemptat contra ella que suposi perjudici als seus legítims interessos o a la seva reputació.
 - Modificar l'obra respectant els drets adquirits per tercers i les exigències de protecció de béns d'interès cultural.
 - Retirar l'obra del comerç, per canvi de les seves conviccions intel·lectuals o morals, prèvia indemnització de danys i perjudicis als titulars de drets d'explotació.

-Accedir a l'exemplar únic o rar de l'obra quan es trobi en poder d'un altre, a fi d'exercitar el dret de la divulgació o qualsevol altre que li correspongui.

- Drets patrimonials: són, bàsicament, els drets d'explotació de l'obra, que impliquen l'obtenció de rendiments que aquesta obra pugui aportar:
 - Reproducció*. fixació de l'obra en un mitjà que permeti la seva comunicació i l'obtenció de còpies.
 - Distribució*. posada a disposició del públic de l'original o còpies.
 - Comunicació pública*. tot acte pel qual una pluralitat de persones poden tenir accés a l'obra sense prèvia distribució d'exemplars.
 - Transformació*. traducció, adaptació i qualsevol altra modificació en la forma de la qual es derivi una obra diferent.
 - Obres completes*. la cessió dels drets d'explotació sobre les seves obres no impedirà a l'autor publicar-les reunides en col·lecció escollida o completa.

Dipòsit Legal

Instrument que serveix per tenir coneixement de la producció impresa d'un país i mantenir un fons nacional de les obres impreses i gravades. Consisteix en l'obligació imposada als impressors i productors de dipositar un determinat nombre d'exemplars en favor de l'Administració.

L'ISBN (International Standard Book Number)

És un codi numèric internacional, que els editors poden fer constar en els llibres i opuscles, i que té com a finalitat simplificar les operacions estadístiques i comercials entre llibreters i editors.

El copyright ©

Té per objecte informar de qui és el titular o cessionari en exclusiva del dret d'explotació sobre una obra. A continuació del titular cal indicar el lloc i la data de divulgació de l'obra. Per fer servir aquest símbol no cal fer cap gestió administrativa, i qui el posa ho fa sota la seva responsabilitat.

Entitats gestores de drets

Són organitzacions privades de naturalesa no lucrativa que es dediquen a gestionar els drets d'explotació de la propietat intel·lectual en nom dels seus titulars (SGAE, AISGE, AGEDI...).

Per inscriure una obra en el Registre de la Propietat Intel·lectual caldrà seguir el següent procediment:

1. Caldrà presentar dues instàncies. Una del tipus A i una altra del tipus B:

Instància Tipus A:

Aquesta instància identifica la persona que la presenta, els autors de l'obra i els titulars dels drets d'explotació. Caldrà triar entre dos models d'instància segons el cas:

-Model A1: quan el presentador, l'autor i el titular dels drets de l'explotació són la mateixa persona.

-Model A2: quan el presentador, l'autor i el titular dels drets d'explotació no coincideixen.

Instància Tipus B:

Aquesta instància correspon a la secció a la qual pertany l'obra. Cal triar entre set models, segons el cas:

-Model B1: obres literàries i científiques.

-Model B2: composicions musicals amb lletra o sense lletra.

-Model B3: obres dramàtiques, dramàtico-musicals, coreografies, pantomimes i, en general, obres teatrals.

-Model B4: obres i produccions audiovisuals.

-Model B5: obres d'escultures, de dibuix, de pintura, de gravat i litografia i altres obres plàstiques, tebeos, còmics i obres fotogràfiques.

-Model B6: projectes, plànols, maquetes i dissenys d'obres d'arquitectura o d'enginyeria, així com gràfics, mapes i dissenys relatius a la topografia, a la geografia i a la ciència.

-Model B7: programes d'ordinador.

2. Aportar un exemplar de l'obra, enquadernat, paginat i signat, tot i que segons el tipus d'obra s'exigeixen requisits més específics.

3. Adjuntar una sèrie de documentació:

-Si la inscripció es fa a nom de les persones físiques autores, cal presentar:

-Fotocòpia del DNI de l'autor.

-Autorització, amb signatura manuscrita, en el cas que l'autor no sigui la persona que presenta l'obra per a la seva inscripció, i fotocòpia del DNI de la persona autoritzada.

-Si la inscripció es fa a nom d'una persona jurídica, cal aportar:

-*Documentació relativa a la persona jurídica:*

-Escriptura de constitució de la societat. En alguna de les escriptures han de constar els poders de l'actual representant legal (original i fotocòpia).

-Fotocòpia del DNI de l'autor, del presentador i del representant legal de la societat.

-CIF (original i fotocòpia).

-Autorització, amb signatura manuscrita, a favor del presentador en cas que no sigui el mateix representant legal.

-*Documentació relativa a la cessió de drets:*

-Autors que tenen relació laboral. El treballador haurà de realitzar una manifestació per fer constar que l'obra ha estat creada en virtut d'una relació laboral i en hores de feina. Aquesta declaració s'haurà d'efectuar davant el Registre o amb signatura legitimada per notari. També caldrà aportar còpia del contracte laboral.

-Autors sense relació laboral. Cal aportar un contracte de cessió de drets entre l'autor i la persona jurídica, amb una sèrie de clàusules recollides a la llei.

4. Abonar una taxa per la inscripció de cada obra.

5. Un cop presentada la sol·licitud, l'Administració l'examinarà i si ha un defecte ho comunicarà per escrit perquè pugui ser subsanat. La data del registre és la de la seva presentació.

6. Quan una persona va a inscriure una obra al Registre, se li lliura un justificant que ja li permet exercir tots els drets que li atorga la llei, sempre condicionat a què la posterior qualificació i resolució que faci el registrador sigui favorable.